

STOTTEREN EN WERK

FEITEN OVER STOTTEREN

- Van de mensen die werken, stottert ongeveer 1%. Bij mannen komt het drie keer vaker voor dan bij vrouwen.
- Je kunt op vele manieren stotteren: van lichte herhalingen tot ernstige blokkades. En als je stottert kun je hier ook op verschillende manieren mee omgaan. Openlijk stotteren of juist spreeksituaties uit de weg gaan. Per situatie kan de manier van stotteren verschillen.
- Stotteren heeft niet alleen te maken met je stem en je spreken. Hoe je omgaat met het niet-vloeiend spreken is ook van invloed.
- Stotteren is niet erfelijk. De aanleg is wel enigszins erfelijk bepaald.
- Of je te maken krijgt met stotteren hangt af van een aantal zaken. Taal, motoriek, perfectionisme en eisen vanuit je omgeving zijn factoren van belang. Ook je eigen temperament speelt een rol.
- Tussen mensen die wel en mensen die niet stotteren bestaat geen verschil in intelligentie.
- Er bestaan geen medicijnen of wondermethoden ("binnen een week van je stotteren af!") tegen het stotteren.
- Er is niet één therapievorm die geschikt is voor alle stotteraars. Therapie werkt alleen wanneer deze specifiek gericht is op jouw stotterprobleem.
- De twee hoofdvormen van therapie:
  - 1 gericht op adem- en spreektechnieken.
  - 2 gericht op emotionele en communicatieve eigenschappen van het spreken.

* Laat de therapie aansluiten op dat aspect van het stotteren dat de meeste beperkingen oplevert in werk- en privé-situaties,

TIPS VOOR WERKGEVERS, UITZEND- EN ARBEIDSBUREAUS

GESCHIKTHEID

Iemand die stottert is in principe gelijkwaardig aan iemand die niet stottert. Het gaat tenslotte om de capaciteiten die nodig zijn voor een bepaalde functie. Voor sommige (spreek)beroepen is het wel zo dat hogere eisen aan spreekvaardigheid gesteld kunnen worden. Maar dit geldt ook voor mensen die niet stotteren.

Vloeiend spreken en goede communicatie zijn twee verschillende dingen. Er zijn stotterende sprekers die beter communiceren dan niet-stotteraars. Het criterium is dus of het stotteren de mogelijkheid om helder te communiceren in de weg staat.

SOLLICITATIEGESPREK

Laat u niet misleiden door vooroordelen wanneer uit een sollicitatiebrief of -gesprek blijkt dat iemand stottert. Het zegt namelijk niet altijd iets over hoe iemand in een functie spreekt. In een stressvolle situatie zoals een sollicitatiegesprek, verslechtert het spreken vaak. Probeer een kandidaat op zijn gemak te stellen door aandachtig te luisteren naar wat er gezegd wordt. Geef de persoon de tijd om te spreken en probeer 'natuurlijk' oogcontact te houden.

Besprek het stotteren openlijk, maar blijf luisteren naar wat er gezegd wordt. Goedbedoelde adviezen als "maak je niet te druk" of "haal eerst eens diep adem" worden echter zelden als steun ervaren.

TELEFOON OP HET WERK

De telefoon kan de spreekangst vergroten voor iemand die stottert, omdat je de non-verbale signalen van de ander niet ziet. Ook roept een telefoongesprek vaak tijdsdruk op. Als een werknemer telefoongesprekken uit de weg gaat, bespreek dit dan, en zoek samen naar een oplossing.

SPREKEN VOOR EEN GROEP

De meeste mensen vinden spreken voor een groep moeilijker dan een tweegesprek. Dit geldt ook voor stotteraars, en misschien voor hen nog wel sterker! Bespreek dit en maak samen een actieplan. Roep bijvoorbeeld de hulp in van een logopedist-stottertherapeut.

THERAPIEFACILITEITEN

Voor bepaalde functies is goede communicatie wenselijk. Overleg of extra training zinvol is. U kunt (vervolg)therapie stimuleren door tijd beschikbaar te stellen. Wanneer de werknemer na therapie makkelijker spreekt, komt dit de werksituatie ten goede.

TIPS VOOR STOTTERAARS DIE WERK ZOEKEN

GESCHIKTHEID

Of je geschikt bent voor een functie, hangt af van je capaciteiten. Stotteren speelt hierbij eigenlijk een bijrol. Voor functies waarbij veel gesproken wordt is het wel belangrijk dat je ontspannen omgaat met je stotteren. Het gaat om goede communicatie. Durf op een losse manier te stotteren, dan hoeft het je carrière niet in de weg te staan. Bij werkgevers bestaan nog wel eens vooroordelen over stotteren. De beste manier om deze vooroordelen weg te nemen is laten zien hoe je met je stotteren omgaat.

SOLLICITEREN

Wanneer je stottert, hoef je dit in een sollicitatiebrief niet te noemen. Het is overigens geen probleem wanneer je het wel doet. Als stotteren beperkingen met zich meebrengt voor de functie waar je op solliciteert, is het wel noodzakelijk om het te vermelden. Laat in een gesprek duidelijk merken hoe je met stotteren omgaat. Je houding ten opzichte van stotteren zegt veel over je persoonlijkheid. Ook als je in het dagelijks leven (op je werk of thuis) op een andere manier stottert dan in een sollicitatiegesprek, is het aan te raden dit te vertellen. Bedenk dat je niet alleen op je stotteren beoordeeld wordt. Wanneer je stottertherapie volgt, of van plan bent te gaan volgen, is het goed dit te vermelden in je sollicitatiegesprek.

TELEFONEREN

De telefoon blijft een belangrijk communicatiemiddel. Niet alles is met e-mail op te lossen! Ga de telefoon niet uit de weg: hoe minder je gebruik maakt van de telefoon, hoe hoger de drempel wordt. Probeer je te

focussen op de inhoud van het telefoongesprek, en niet op je stotteren. Wanneer je hulp wilt bij het leren sturen van een telefoongesprek, kun je terecht bij een logopedist-stottertherapeut.

SPREKEN VOOR EEN GROEP

Voor sommige functies moet je spreken voor een groep. Bekijk in hoeverre stotteren hiervoor een belemmering is. Als je helder kunt communiceren en duidelijk kunt maken wat je bedoelt, hoeft je spraak niet vloeiend te zijn. Mensen die vloeiend spreken vinden het ook moeilijk om voor een groep te spreken. Ze vinden het fantastisch als jij het wilt doen. Volg dan ook een presentatietraining, zoals die aan iedereen aangeboden wordt.

THERAPIEMOGELIJKHEDEN

In een andere functie kunnen hogere eisen aan spreken gesteld worden. Dit kan mogelijk een terugval veroorzaken. (Vervolg)therapie kan dan effectief zijn en hoeft niet lang te duren. Bespreek met je werkgever of het mogelijk is in werktijd training of therapie te volgen.

DE NFS HELPT STOTTERAARS

De NFS is een uniek samenwerkingsverband van stotteraars, ouders van stotterende kinderen en stottertherapeuten.

Zij houdt zich bezig met het geven van voorlichting en het werven van fondsen waarmee projecten op het gebied van voorlichting, onderzoek en preventie ondersteund worden.

Binnen de NFS werken twee verenigingen intensief samen:

- De **Nederlandse Stottervereniging Demosthenes**. Zij behartigt de belangen van stotteraars en ouders van stotterende kinderen en organiseert zelfhulpgroepen. <http://www.demosthenes.nl/>
- De **Nederlandse Vereniging voor StotterTherapie (NVST)**, de landelijke organisatie van therapeuten die gespecialiseerd zijn op het gebied van stotteren.

Deze verenigingen zijn zelfstandig. Dit om de belangen van cliënten en hulpverleners gescheiden te houden. Op gezamenlijke beleidsterreinen, zoals voorlichting en fondsenwerving werken zij nauw samen in de NFS.

Mede dankzij de volgende organisaties is deze voorlichtingscampagne tot stand gekomen en kan meer inzicht gegeven worden in het fenomeen stotteren:

Stichting Fondsenwervingsacties Volksgezondheid

D/M Fonds

Stichting VSB-Fonds

VNU

Lithopartners

Print 81

Hollander en Van der Mey/MS&L

BBCW adviesbureau voor communicatie, Amsterdam

Stotter Informatie Centrum

Postbus 119, 3500 AC Utrecht

Tel 030 - 233 33 36

Fax 030 - 288 52 88

e-mail: <mailto:nfs@stotteren.nl>

<http://www.stotteren.nl/>